

Lesní mateřská škola Envíček, Kostelíček 1097/16, 62800 Brno
www.lmsenvicek.cz envicek@lmsenvicek.cz +420 608 862 580

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM LESNÍ MATEŘSKÉ ŠKOLY ENVÍČEK

Lesní
mateřská
škola

“Lesní skřítek Envíček provádí děti svými kouzly v přírodě.”

1. Identifikační údaje

Název: Lesní mateřská škola Envíček

Právní forma: školská právnická osoba

Sídlo a kontaktní adresa: Kostelíček 1097/16, 62800 Brno

Provozovna: Podolí u Brna, PSČ 664 03, Lokalita: Na kopci. GPS: 49.1964822N, 16.7247439E

IČO: 09 273 239

Webové stránky: www.lmsenvicek.cz

email: envicek@lmsenvicek.cz

Ředitelka LMŠ Envíček: Mgr. Julie Korabečná

E-mail: reditelka@lmsenvicek.cz

Typ školy: jednotřídní lesní mateřská škola s celodenním provozem

Provozní doba: 8:00-16:30

Pedagogičtí pracovníci: 2

Kapacita školy: 15 dětí

Stravování: půldenní

Zřizovatel: ENVIK z.s.

Sídlo a kontaktní adresa: Kostelíček 1097/16, 628 00 Brno

IČO: 07 934 815

E-mail: envik@centrum.cz

Kontaktní tel.: +420 702 078 279

ŠVP PV vydala: Mgr. Julie Korabečná

Účinnost školního vzdělávacího programu je od 1.9. 2020 do 1.9. 2023.

2. Charakteristika školy

Lesní mateřská škola Envíček se nachází v obci Podolí. Charakteristickým rysem Lesní mateřské školy je výuka, která probíhá především ve venkovních prostorách mimo zázemí lesní mateřské školy, které slouží pouze k příležitostnému pobytu. Zázemí naší lesní mateřské školy disponuje vyhřívaným přístřeším, které tvoří jurta. Tyto prostory slouží dětem k odpočinku a ochraně před nepříznivým počasím, kde se mohou děti najíst a trávit čas. Areál školy je oplocen, aby byla zajištěna maximální bezpečnost, neboť v těsné blízkosti se nachází hospodářská zvířata (koně, krávy, kozy, osli, slepice aj.). Součástí vzdělávání je právě kontakt a péče o tato zvířata.

Výuka ve venkovních prostorách je realizována za každého počasí. Děti si hrají a učí v lese či v jiné venkovní krajině. Vyučování se tak odehrává v prostředí, které bylo po staletí pro vývoj dítěte přirozené. Zde si hrají s tím, co jim prostředí nabízí a umožňuje. Obsah výuky tak vychází z měnící se přírody a je propojován s ročním obdobím.

Naši pedagogové jsou absolventi prestižních škol a své vzdělání stále prohlubují. Proto můžeme náš vzdělávací program obohatit o činnosti, které se zaměřují na logopedickou prevenci, pravidelná jógová cvičení nebo také čtenářskou a matematickou pregramotnost. Zakládáme si na spolupráci s rodiči a respektujícímu přístupu k osobnosti každého dítěte. V naší herně naleznete spoustu dřevěných hraček, které byly exkluzivně vyrobeny pro LMS Envíček.

Hřiště před jurtou je vybaveno hrací věží s houpačkami a skluzavkou, blátivou kuchyní, proutěnými prvky a hliněným kopcem.

Činnost Lesní mateřské školy Envíček byla zahájena 1.9. 2020 s celodenním provozem pro 15 dětí od 2 do 7 let. Tato škola je zapsána do rejstříku MŠMT ke stejnému datu zahájení provozu.

2.1 Historie

Zřizovatel Lesní mateřské školy Envíček je nestátní nezisková organizace ENVIK z.s. Původně měla zájem nabídnout pozemek k pronájmu již zaběhlé Lesní školce nebo Lesnímu klubu. Při řešení formy realizace se nakonec rozhodlo pro vlastní zařízení, mj. i z důvodu provázanosti jednotlivých aktivit v areálu - jezdeckví a volnočasové kroužky. Velkou oporou při přípravě Lesní mateřské školy Envíček byly a jsou Lesní mateřská škola Šemíček a Mateřská škola Kometka.

3. Podmínky a organizace vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

3.1.1 Zázemí

K výchovně-vzdělávacímu procesu v jurtě využíváme dva oválné stoly s kapacitou 16 míst, které lze dle potřeby rozdělit na 2 čtvercové a 2 kruhové stoly. Jeden stůl disponuje nohama s upravitelnou výškou. Židle jsou plastové a lze je využívat do vnitřního i venkovního prostoru. Jsou vyrobeny z kvalitního, tvrzeného polyuretanu, proto nejsou těžké a snadno se přenáší. Navíc jsou stohovatelné. Jsou bezpečné, stabilní, snadno se udržují. Výšku sedáku jsme zvolili 30 cm a 34 cm.

Zázemí je udržováno v čistotě, suchu a ve stavu neohrožujícím zdraví dětí díky pravidelnému úklidu. V jurtě se nachází lékárna, která je vybavena prostředky pro poskytnutí první pomoci.

Děti si ukládají své osobní věci do polic, které jsou označeny příslušnou značkou, která byla dětem určena na začátku školního roku.

Jurta slouží také k ochraně dětí před nepříznivými klimatickými podmínkami. Podlaha je izolována 10 cm polystyrenem a OSB deskami. Podlaha je zbroušená a natřena ochranným biologickým olejem. Jurta je zateplená a vybavena kamny na dřevo. Kamna jsou umístěna u stěny a zabezpečena ochranným plotem. V zázemí se na viditelném místě nachází hasičský přístroj pro zvýšení požární bezpečnosti.

3.1.2 Zahrada

Školní zahrada disponuje hrací věží s houpačkami a skluzavkou, blátivou kuchyní, proutěnými prvky, hlíněným kopcem. V říjnu 2020 byly vysázeny listnaté stromy a keře v celém areálu LMŠ. Ovocné stromy budou vytvářet stinné útočiště ve slunečných dnech a podporovat zážitkové učení. Na jaře 2021 bude zahrada doplněna o bylinkové a zeleninové záhony.

Děti mají k dispozici zahradní náčiní, které je uloženo na věšácích stěny venkovní latríny. Mohou je využívat na úpravu zahrady dle vlastní libosti a po domluvě s pedagogem.

3.1.3 Okolí LMŠ

Lesní mateřská škola Envíček se nachází v areálu volnočasové nestátní neziskové organizaci Envik z. s., která se věnuje práci s dětmi a mládeží. Vede je k pozitivnímu vztahu a vědomé ochraně prostředí, ve kterém žijí. Organizují volnočasové kroužky, vzdělávací a výukové akce, společenské i kulturní akce a prázdninové tábory v přírodě pro veřejnost. Nabízí rybářské, cyklistické a chovatelské kroužky, do kterých se mohou přihlásit děti navštěvující LMŠ. Dětem je také nabízen kroužek angličtiny a logopedie v klubovně, která se rovněž nachází v areálu Envik z. s.

Tento rozlehlý areál je domovem koní, poníků, oslů, koz, ovcí, slepic, psů a kráv. Do výchovně vzdělávacího procesu je začleněna péče o tyto zvířata pod vedením odborníků. Dětem je tak sprostředkován celý proces hospodaření ve všech ročních obdobích.

3.2 Životospráva

Pobyt venku je hlavním rysem této školy. Děti se setkávají do 9 h v jurtě nebo na školní zahradě a následně odchází do přírody, kde probíhá řízená činnost, volná hra i svačina. Do zázemí se navrátí k obědu, odpolednímu odpočinku či v případě nepříznivého počasí.

Pitná voda je bezpečně zajištěna pomocí několika barelů s kohoutkem, které jsou pravidelně dezinfikovány prostředky tomu určenými. Jeden barel je umístěn ve velké jurtě, kde probíhá výuka, stravování a odpolední odpočinek dětí. Tento barel je zajištěn ve dřevěné skříni a odpadní voda stéká přes keramické umyvadlo do barelu, který je rovněž zabudován ve skříni a řádně označen. Druhý barel se nachází vedle dětského hřiště a slouží k mytí rukou před vstupem do jurt nebo pro případ potřeby během pobytu venku. Je zachycen v železné konstrukci, která je zajištěna proti pádu. Odpadní voda stéká do kýblu. U všech míst jsou nachystány a pravidelně doplňovány jednorázové papírové utěrky a organické mýdlo, které nezatěžuje životní prostředí. Během celého dne je zajištěno dostatek pitné vody k pití, osobní hygieně a pro potřeby poskytnutí první pomoci.

Pitnou vodu dovážíme z městského vodovodu v Podolí nebo Brně.

V zázemí LMŠ a bezprostřední blízkosti je umístěno hygienické zařízení se záchodem a tekoucí pitnou vodou a prostředky osobní hygieny (toaletní papír, mýdlo a prostředky pro hygienické osušení rukou). Jeden dětský záchod je umístěn za paravánem ve velké jurtě. Mobilní toaleta je značky Rulyt, která disponuje zvedacím sedátkem včetně víka a nepotřebuje přívod vody. Je vybavena 12 l nádrží na vodu, která vydrží na přibližně 50 spláchnutí. Splachování je pomocí ruční pumpy a obsah toalety se odčerpá do 20 l odpadní nádrže. Kvalitní uzavření odpadní nádoby zabrání úniku pachu. Toaleta je každý den vyvážena a odpad likvidován vylitím do venkovní latríny. Venkovní latrínu využívá personál i děti.

Stravování zajišťuje školní jídelna Novolíšeňská v Brně. Obědy jsou převáženy v termo nádobách. Stravování probíhá v prostorách velké jurty u stolů. Podávány jsou na nádobí, které si děti každý den nosí čisté z domu a zase odnášejí. Každodenní doprava je zajištěna externím smluvním přepravcem. Stravu vydává proškolený personál, se kterým je uzavřena dohoda o dobrovolnické činnosti. Odběr přebytečného jídla rovněž zajišťuje školní jídelna.

Odpočinek probíhá v prostorách jurty na 8 cm matracích, které jsou vyrobeny z molitanu a ze všech stran jsou potaženy prodyšnou a současně nepromokavou netkanou textilií ze 100 % polypropylenu. Tato textilie se vyznačuje výbornými vlastnostmi při kontaktu s pokožkou, má antibakteriální a antialergické vlastnosti. Potah je možné prát při teplotě do 40 °C. Peřiny a polštáře jsou nahrazeny osobními spacáky, které budou rodiče pravidelně prát.

3.3 Psychosociální podmínky

Pedagogové i ostatní zaměstnanci školy vytváří příjemné a podnětné prostředí tak, aby se děti ve škole cítily příjemně a bezpečně. Naším cílem je sebevědomé, soběstačné, usměvavé dítě, které rádo navštěvuje naši školu.

Během výchovného programu učitelé plně respektují potřeby dítěte. Řídíme se heslem: „Respektuj a buď respektován“. Vedeme děti k respektování potřeb mezi sebou. Pracujeme s věkově heterogenní skupinou, a proto podněcujeme děti k vzájemné pomoci mezi sebou, dále k samostatnosti, zodpovědnosti, ale i toleranci a empatii. Dalším důležitým heslem, kterým se řídí všichni pedagogové

je: "Přistihnout při dobrém". To znamená, že převažuje kladné hodnocení, příklady chování druhých v momentě, kdy se zachovávají sociálně správně.

Pracujeme s dětmi v udržovaném přírodním prostředí, které samo o sobě vybízí ke klidné a pohodové práci.

Děti jsou už od prvních okamžiků pobytu ve školce seznámeny s pravidly, která jsou potřeba, hlavně z hlediska bezpečnosti, dodržovat.

Nikdo není upřednostňován, všichni mají stejná práva i povinnosti. Při hrách nesoutěžíme, užíváme si vzájemné radosti z pohybu a dovádění ve společnosti ostatních dětí a dospělých, kamarádů.

Pedagogové se dostatečně věnují vztahům v kolektivu a nenásilnou formou dbají na prevenci šikany a jiných patologických jevů u dětí. Samotné vzdělávání dětí je podáno hravou nenásilnou formou (motivace - využití maňásků a „oživlých“ věcí denní potřeby) s přihlédnutím na věkové složení dané skupiny.

Každodenní pobyt dětí v přírodě je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Příroda dnes a denně dotuje děti smysluplnými impulsy. Děti mohou pracovat s různými materiály, které podněcují jejich tvořivost. Děti se učí přirozeným zákonitostem a souvislostem, které v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti a sounáležitosti vůči všemu živému.

Nezvyklé situace či konflikty mezi dětmi řešíme v klidu a individuálně.

Nově přichozí děti mají možnost strávit se svým rodičem program společně, rodič má možnost kdykoli (na základě předchozí domluvy) do školky přijít a zúčastnit se programu (pokud ovšem jeho přítomnost výrazně nenaruší výchovnou činnost). Rodiče se podílejí svojí účastí a pomocí na budování a utváření celkové atmosféry školky. S rodiči každodenně spolupracujeme při předávání dětí, ale i při různých akcích pořádaných školou (Mikuláš, sv. Martin, dýňování aj.).

Dodržujeme pravidla:

Děti jsou povinny dodržovat bezpečnostní pravidla se kterými jsou seznamovány na začátku školního roku a průběžně během školního roku upozorňovány. Pravidla mohou být během roku doplňována dle potřeby.

Pravidla třídy

SRDÍČKOVÉ

Vzájemně se respektujeme.

Pomáháme si a spolupracujeme.

Chováme se k sobě hezky.

PUSINKOVÉ

Kouzelná slovíčka, otvírají srdíčka.

Děkuji, Prosím, Dobrý den, Na shledanou....

KOŠŤÁTKOVÉ

Vždy po sobě uklízíme hračky tam, kam patří; uklízíme po sobě ve třídě i na zahradě.

ŽELVIČKOVÉ

Ve jurtě se pohybujeme pomalu, dovádíme a běháme jen na zahradě i na hřišti.

OUŠKOVÉ

Když mluví dospělý, posloucháme,
mluví-li na nás kamarád, nasloucháme, co nám říká.

KAPIČKOVÉ

V koupelně šetříme vodou, mýdlem i toaletním papírem; pouštíme si jen tolik vody, kolik potřebujeme; nestříkáme vodou po koupelně ani po sobě.

KYTIČKOVÉ

Pečujeme o přírodu, staráme se o kytičky,
chováme se hezky ke zvířátkům; třídíme odpad.

Obecná pravidla

- manipulujeme-li s větvemi, nezvedáme je do výšky očí, šermování s klacíky je možné, když obě strany souhlasí a dodržuje-li se základní bezpečnost
- lezeme na stromy k tomu vymezené, do výšky předem určené, dodržujeme bezpečnost, nikoho nestrkáme.
- neházíme písek z pískoviště, s pískem manipulujeme opatrně s ohledem na ostatní děti
- zahradní nářadí používáme pouze za dohledu pedagoga
- v lese se držíme v bezpečné vzdálenosti skupiny
- při cestě lesem čekáme na domluvených místech
- při svačině v lese sedíme
- bez dovolení pedagoga nejíme nic nalezeného v lese
- potřebu vykonáváme na místě určeném pedagogem
- nelezeme na hromady dříví
- nenecháváme v lese odpadky
- v lese se chováme s respektem a vědomím toho, že je domovem zvířat, stromů a rostlin

- nesaháme na topení, neběháme kolem kamen - před vstupem do jurty se zouváme, boty ukládáme na místo k tomu určené, oblečení taktéž
- když jdu na toaletu, upozorním pedagoga
- udržuji pořádek, vše má svoje místo
- u zvířat nekřičíme a neběháme, nechodíme ke koni zezadu, nekrmíme je
- psy nerušíme v odpočinku a při krmení, netaháme je za srst, nestrkáme prsty do tlamy
- zvířata krmíme pouze v době k tomu určené a vždy pod dohledem zaměstnance školy
- vždy se řídíme instrukcemi pedagoga či lektora

3.5 Organizace

Program je upravován v závislosti na počasí, počtu dětí, jejich potřeby a emočnímu rozpoložení. V případě, že je počet dětí nízký, věnuje se průvodce dětem individuálně tak, aby naplnil jejich potřeby a mohl rozvinout osobnostní předpoklady a zájmy každého jedince. Výuka je koncipována frontálně, ve skupinách i individuálně. Pedagog si sám vybírá a vyhodnocuje, jakou metodu zvolí. Přejít mezi činnostmi je nenásilný a pozvolný tak, aby každý dokončil svou práci. V případě, že svou práci dokončit nestihne, může tak učinit během dne. Aktivity jsou plánovány s ohledem na probírané téma, ale i aktuálním možnostem a mimořádným událostem.

Ve škole je maximální kapacita 15 dětí. Pokud zájem převažuje kapacitu LMŠ, vede zřizovatel čekací listinu náhradníků, kteří jsou přijímáni podle volných kapacit a kritérií přijetí.

Provoz LMŠ je od 8:00 do 16:30 hodin, od pondělí do čtvrtku a od 8:00 do 16:00 v pátek.

Začátek a konec školního roku je shodný s běžným školním rokem, v měsíci červenci a srpnu předpokládá zřizovatel provozovat péči o děti v podobě příměstského tábora na dobu, kterou si zřizovatel stanoví.

LMŠ nezajišťuje péči o děti v době státních svátků a ve dnech mezi vánočními svátky. Provoz školky v dobách jiných prázdnin bude přizpůsoben zájmu rodičů a personálním podmínkách školy, rodiče budou s předstihem informováni prostřednictvím e-mailů a zpráv na webových stránkách školy.

3.5.1 Denní režim

8:00 – 9:00 Děti se začínají scházet v jurtě nebo na zahradě školy, kde je čeká nabídka nejrůznějších činností a her, které si mohou vybrat dle vlastního uvážení. Během tohoto času probíhají především spontánní hry.

9:00 – 9:30 Dopolnední svačina. Dle okolností může probíhat svačina také během dopolední výpravy.

9:30 – 11:45 Odchod do přírody, kde probíhají společné aktivity i volná hra. Začátek je komunitním kruhem. Probíhá diskuze a seznámení s denním a týdenním plánem. Začínají řízené činnosti – realizace vzdělávacího programu lesní mateřské školy (rozvíjení poznání, matematických představ, jazyková výchova, hudební, výtvarné i pracovní činnosti, rozumová výchova, grafomotorika, cvičení, tančení a jiné). Hodnocení činností, komunikace, sdílení pocitů v rámci prožitých činností.

12:00 – 12:30 Hygiena, oběd.

12:30 – 13:00 Vyzvedávání dětí odcházejících po obědě; příprava na odpolední odpočinek.

12:30 – 14:00 Odpolední odpočinek – poslech čtených pohádek a relaxace (13:30 individuální práce s předškolními dětmi).

14:00 – 14:30 Navazující klidové činnosti.

14:30 – 15:00 Odpolední svačina.

15:00 – 16:30 (16:00) Spontánní hry a činnosti, individuální práce s dětmi, vyzvedávání dětí rodiči.

Harmonogram je pouze orientační. Veškeré činnosti a aktivity jsou voleny a prováděny s ohledem na zájmy a potřeby dětí tak, aby byly respektovány psychohygienické podmínky vzdělávání.

3.6 Řízení školy

Řízením školy je pověřená ředitelka školy. Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou vymezeny ve školním a provozním řádem školy. Je vytvořen funkční informační systém uvnitř i navenek mateřské školy.

Každý nový zaměstnanec je předem se školním řádem školy seznámen.

Vnitřní informační systém:

- pravidelné schůzky zaměstnanců – pedagogické porady dle potřeby
- individuální konzultace – kdykoliv

Vnější informační systém:

- elektronická pošta
- společná setkání s rodiči – rodičovské schůzky min. 2 krát ročně
- individuální konzultace - kdykoliv po domluvě s pedagogy
- webové stránky, Facebooková skupina
- společné slavnosti školy – neformální setkávání s rodiči

3.7 Personální a pedagogické zajištění

Zřizovatel: ENVIK Z.S. členové rady: Martina Hasoňová, Kateřina Hasoňová, Václav Voda

Ředitelka LMŠ Enviček: Mgr. Julie Korabečná

Pedagogové: Mgr. Julie Korabečná, Štěpánka Mudrochová, Ing. Svatava Valášková

Pedagogové se během školního roku odborně vzdělávají, dostávají nabídku kurzů, školení a seminářů.

3.8 Spoluúčast rodičů

Každý den konzultujeme s rodiči individuální pokroky dětí. Rodiče se účastní a přímo podílí na chodu mateřské školy – při přípravě slavností, při narozeninových oslavách dětí, pořádání akcí a společných výletů. Pravidelně připravujeme třídní schůzky, po dohodě také individuální rozhovory rodičů s učitelkami o prospívání dětí a čemu je případně potřeba věnovat pozornost. S rodiči z pravidla konáme vstupní rozhovory, konaných s rodiči nově přijatých dětí.

Rodiče dětí jsou pravidelně informováni o dění ve školce emailem, informacemi vyvěšenými na webu nebo Facebooku, především však individuálně při předávání dětí.

Rodič dítěte má právo projevit jakékoliv připomínky k chodu školky, rodič dítěte má právo svými náměty a nápady přispívat k obohacení výchovného programu.

Rodičovské schůzky jsou nejméně dvakrát do roka (začátek školního roku, pololetí).

3.9 Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných vychází z paragrafu 16 odst. 9 školského zákona a paragrafu 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných. Lesní mateřská školka může být svojí podstatou omezující pro děti s vysokým stupněm tělesného postižení, tedy dítě, které by nemohlo zvládnout se pohybovat samostatně ani s pomocí asistenta, a nebo se pohybovat s použitím pomůcek podpory po lese a v terénu. Rovněž také pro některé děti s postižením autistického spektra a mentálním postižením. V LMŠ se s měnícími se ročními obdobími, s měnícím se počasím každý den, mění i podmínky programu a vlivy, které na děti zvnějšku působí. Děti s poruchou autistického spektra zpravidla potřebují řád a pravidelnost, a to jim LMŠ není schopna plně zajistit.

Cílem naší školy je vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci dětem tak, aby dosáhly co největší samostatnosti. Pedagogové respektují individuální potřeby a možnosti dítěte.

Základní povinné podmínky pro předškolní vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami jsou stanoveny zákony, vyhláškami a prováděcími předpisy. Kromě těchto podmínek je třeba, aby předškolní pedagog bral v úvahu také specifické podmínky, které ovlivňují kvalitu poskytovaného vzdělávání konkrétního dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami.

Poskytování podpůrných opatření I. stupně se bude odehrávat s využitím plánu pedagogické podpory, který bude vytvořen vždy individuálně na míru daného dítěte v kolektivu pedagogů.

Poskytování podpůrných opatření II.-V. stupně bude navázáno na spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou v Brně.

Děti nadané jsou rovněž konzultovány a posuzovány Pedagogicko-psychologickou poradnou.

Pedagogicko - psychologická poradna, Brno, Kohoutova 4

Adresa: Kohoutova 4, 613 00 Brno

3.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Dvouleté děti se nejvíce učí nápodobou, situačním učením, vlastním prožitkem a především hrou. Často vyžadují opakování činností, pravidelné rituály a zpravidla udrží pozornost jen velmi krátkou dobu.

Organizace výuky je tedy uzpůsobená, aby docházelo ke střídání nabídky činností, trénováním návyků a praktických dovedností, ponechání co největšího prostoru pro spontánní hry a pohybové aktivity.

Hračky a pomůcky v LMŠ jsou bezpečné a podnětné. Interiérový prostor umožňuje naplnění potřeby průběžného odpočinku. Režim dne respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Adaptace vychází z individuálních zájmů dítěte. Škola umožňuje dětem používat specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Pedagogové uplatňují laskavý a důsledný přístup, který dítě pozitivně přijímá.

Umyvadlo u toaleta disponují stupátkem, aby umožnilo, co nejvyšší míru samostatnosti a komfortu při osobní hygieně.

3.11 Individuální vzdělávání dítěte

Rodič dítěte, které bude v odůvodněných případech plnit povinnost Individuálního vzdělávání dítěte, které se uskutečňuje bez pravidelné denní docházky dítěte do mateřské školy, musí tuto skutečnost oznámit ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku. Ředitelka mateřské školy doporučí rodiči dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti vycházející z RVP PV. Rodič dítěte se s dítětem dostaví k ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech. LMŠ doporučí rodiči dítěte další postup při vzdělávání. Termín pro ověřování úrovně osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech bude vyhlášen v měsíci listopadu (včetně náhradního termínu). Rodič je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Ředitelka ukončí individuální vzdělávání dítěte v případě, pokud rodič dítěte zajistí účast dítěte u ověření, a to ani v náhradním termínu. Po ukončení individuálního vzdělávání nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat. Výdaje spojené s individuálním vzděláváním hradí rodič dítěte.

4. Charakteristika vzdělávacího programu

Lesní mateřská škola Envíček vychází z principů lesní a přírodní pedagogiky, klade důraz na udržitelný rozvoj, environmentální témata. Hlavní myšlenkou LMS je trávit s dětmi čas venku v každém ročním období a za každého počasí. Rozvíjet u dětí všechny jejich smysly pod širým nebem. Příroda je nejlepší učitelka a nabízí podnětné a zajímavé prostředí, v němž se mohou děti cítit radostně a spokojeně. Zároveň se mohou spontánně projevat a zaměstnávat přirozeným dětským způsobem.

4.1 Základní principy

Lesní pedagogika

Naším cílem je seznámit děti s životem v lese a pochopit jeho význam pro zvířata i člověka. Zprostředkováváme informace o lese z ekologického, hospodářského, sociálního i ekonomického hlediska. Každý den procházíme nové lesní cesty a učíme se všemi smysly. Tvoříme a hrajeme si s přírodninami, které během procházek potkáme. Vedeme děti ke správnému chování v lese tak, aby uměly o přírodu kolem sebe pečovat a chránit. Posilujeme pozitivní vztah ke dřevu jako obnovitelné surovině. Vyhríváme jurtu pomocí dřeva, které si společně doneseme, zpracujeme, uskladníme a zatopíme. Spolupracujeme s truhlářstvím Václav Voda, kde mohou děti poznávat celý výrobní proces.

E – environmentální vzdělávání

N – nápodoba je základním kamenem sociálního učení

V – vlastní nenahraditelná zkušenost

I – integrované vzdělávání

Č – činnostní učení podporuje iniciativu při získávání nových informací

E – empatický přístup k dětem

K – kooperace s odborníky a rodinou dítěte

Základním předpokladem pro naplňování uvedených principů je svobodná vůle dítěte a s ní spojená odpovědnost za vlastní učení. Charakter vztahu mezi pedagogem a žákem je partnerský a učitel dítě provází v cestě poznání.

Důraz je kladen na individuální přístup k dítěti, partnerství rodiny, školy a širší společnosti v oblastech výchovy a vzdělávání. Využíváme projektového učení, integrovanou tematickou výuku a podnětné prostředí. Pracujeme se sebehodnocením dětí (portfolia, řízená reflexe pedagogem aj.), které posiluje pozitivní motivaci. Podporuje aktivní učení, kdy jedinec není pouhým pasivním příjemcem informací, ale vlastní iniciativou získává vědomosti a dovednosti ze světa kolem něj.

Během výuky zapojujeme děti do pěstelských a chovatelských aktivit, neboť škola disponuje zahradním pozemkem a živými zvířaty (koně, poníci, slepice, ovce, kráva a psi). Vytváření kladného vztahu k přírodě a zodpovědnému chování je našim posláním.

Východiskem našeho vzdělávacího působení je teorie rozmanitých inteligencí H. Gardnera. Rozvíjíme proto všechny typy inteligence:

Verbální inteligence

Schopnost ovládnout všechny stránky jazyka. Tuto inteligenci budeme podporovat činnostmi jako je čtení, psaní, vyprávění příběhů, slovní hry a rozhovory.

Logicko – matematická inteligence

Pomocí bádání, pokusů, skládanek, hlavolamů, logických úloh a manipulací s nejrůznějšími předměty, budeme rozvíjet logické uvažování a vědecký a systematický přístup k řešení problémů.

Prostorová inteligence

Orientace v prostoru a schopnost postřehnout a pochopit změny ve svém okolí. Tyto dovednosti včetně ukládání do paměti a vybavení si nových poznatků budeme stimulovat modelováním, navrhováním, vizuálním znázorněním, skládačkami a navštěvováním galerií, divadel a dalších kulturních míst.

Hudební inteligence

Rozvíjení estetického cítění, porozumění rytmickým a intonačním modelům hudby, vnímání kvality tónů a zvuků. Vlastní vytváření hudebních zážitků díky zpěvu, poslechu hudby a hře na nejrůznější hudební nástroje.

Tělesně – kinestetická inteligence

Podporujeme zdravý psychomotorický vývoj pravidelnými pohybovými aktivitami. Rozvíjíme sebevyjadřování obratným používáním vlastního těla. Činnosti jsou koncipovány tak, aby rozvíjely jemnou i hrubou motoriku.

Interpersonální inteligence

Vnímáme chování a pocity osob kolem nás. Učíme se rozpoznat a chápat rozdíly v jejich temperamentu, schopnostech, pohnutkách a náladě. Vytváříme podmínky pro sociální učení během skupinových her a úkolech.

Intrapersonální inteligence

Seberegulace a porozumění vlastnímu „Já“ je stavebním kamenem pro zdravý vývoj osobnosti každého jedince. Vytváříme prostor pro psychohygienu dětí činnostmi jako jsou meditace, dětská jóga, výlety do přírody, výtvarná a pracovní činnost a relaxace.

Přírodní inteligence

Pobyt v přírodě je prapodstata člověka. Čerpáme energii z lesa a autentické přírody v prostorách naší mateřské školy. Vnímáme změny, které přináší roční období. Přizpůsobujeme se novým podmínkám a získáváme fyzickou a duševní odolnost. 20

5. Vzdělávací obsah

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř integrovaných tematických celků podle ročních období, ze kterých vychází pedagogové při plánování činností a aktivit. Okruhy jsou otevřené a průběžně dotvářeny. Pedagogové k nim přistupují kreativně na základě své vlastní individuality.

Integrované bloky "roční období" jsou dostatečně široké na to, aby umožnily různorodé aktivity a zároveň dost konkrétní, aby je děti mohly smysluplně prožít.

Dětem nabízíme hry, básničky, pohybová říkadla, písničky, tvořivé aktivity, práce na pozemku, práce s knihami a didaktickými pomůckami, četba.

Volná hra dětí je nedílnou součástí přirozeného rozvoje osobnosti u dětí předškolního věku. Děti u ní mají možnost rozvíjet většinu cílových kompetencí. Pro volnou hru je vymezen dostatečný prostor jak v dopolední, tak i v odpolední části dne.

Předškolní příprava probíhá denně jak v rámci dopoledního programu, tak v odpolední fázi, kdy se u předškolních dětí pedagogové soustředí, mj. na základě pracovních listů v sešitě Kuliferda, o dosažení školní zralosti. Předškolní výchova obsahuje grafomotorická cvičení pro rozvoj jemné motoriky, předmatematickou výchovu pro uchopení základní matematické představivosti, základní znalost abecedy a číslic, logopedická cvičení, znalost barev a rozvoj logického myšlení. Ve věkově heterogenní skupině dětí předškolní děti přirozeně tíhnou k složitějším úkolům.

Každodenní pobyt venku si klade vyšší nároky na samostatnost a sebeobslužnost dětí. Tyto kvality se také snažíme u dětí cíleně rozvíjet.

Vzdělávací nabídka každého integrovaného bloku má na zřeteli rovnoměrné rozvíjení všech kompetencí vytyčených v Rámcovém vzdělávacím programu, tj: kompetence k učení, k řešení problémů, kompetence komunikativní, sociální a personální a kompetence činnostní a občanské. Zároveň se snaží zahrnout všechny vzdělávací oblasti jako jsou: dítě a tělo, dítě a psychika, dítě a svět a dítě a společnost.

5.1 Podzim

5.1.1. Vzdělávací nabídka

Září – Seznámení s lesním skřítkem Envičkem (adaptační a seznamovací čas)

- Seznamujeme děti s chodem LMŠ, okolím, zázemím, osvojujeme si pravidla LMŠ.
- Poznáváme režim dne, zásady zdravého stravování a společného stolování.
- Nejsme všichni stejní – uvědomujeme si sami sebe, odlišností nových kamarádů, vytváříme pravidla společného soužití.
- Posilujeme prosociální chování ve vztahu k ostatním lidem a vytváření prosociálních postojů (sociální citlivost, tolerance, ...).
- Osvojujeme si základní pravidla vzájemné komunikace.

- Přizpůsobujeme chování skupině a prostředí, ve které žijeme, respektujeme se navzájem i změny kolem sebe.
- Chodíme na výpravy do lesa, hrajeme pohybové aktivity a zkoumáme okolní přírodu - louky, les, zahrada školy a obec Podolí. Poznáváme a pojmenováváme většinu toho, čím jsme obklopeni.
- Pracujeme s přírodním materiálem a přírodninami (šípky, žaludy, ...).
- Drakiáda – pouštíme draka s osobním přáním.
- Procvičujeme pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu, aj.

Říjen – Envíček poznává své okolí v podzimním kabátku

- Pozorujeme změny v přírodě (barvy listů, šípky, hloh, ...).
- Potlačujeme lhostejnost vůči okolí, využíváme k tomu všech smyslů prostřednictvím her a tvořivosti (bramborová razítka, šípkové šperky, kaštankiáda ...).
- Jablíčka a hrušky – dary zahrady (tematické dny „Cesta jablíčka“).
- Sbíráme podzimní plody pro zvířátka na zimu. - Dýňování a lampiónový průvod v obci Podolí – rodinná akce v LMS.
- Světový svátek „Halloween“ anglická slovíčka (pumpkin, ghost, candle, sweets).
- Chápeme důležitost zeleniny jako daru podzimu v jídelníčku. Vytváříme zdravé životní návyky a postoje jako základ zdravého životního stylu – prevence obezity.
- Štrúdlování – krájíme jablíčka, válíme těsta a pečeme štrúdl.
- Kolektivní výroba skřítky Envíčka v podzimním kabátku (práce s přírodninami a fantazií).
- Podílíme se na chystání dřeva na zimu.

Listopad – Envíček uspává zvířátka a chystá se na zimu

- Uspáváme zvířátka a pomáháme se sběrem potravin na zimu (žaludy, kaštany, ...).
- Rozvíjíme smyslového vnímání, paměť, pozornost, fantazii a představivost prostřednictvím pohádek a příběhů o zvířatech (báje).
- Vyrábíme třídní adventní věnec z větviček a přírodnin.
- Adventní čas – příběh o tom, jak vyšla hvězda, koledy a vánoční básně.
- Výlet za zvířátky (plníme krmelce, pečujeme o školní oslíky, poníky, kozičky a ovečky).
- Tradice a svátky v listopadu (sv. Martin na bílém koni, sv. Kateřina, aj.).
- Realizujeme individuální konzultace a školní diagnostika dětí.

5.1.2. Cíle vzdělávacího bloku Podzim

- Vytvořit příjemné prostředí pro harmonickou adaptaci dětí v novém kolektivu a škole.
- Seznámit děti s denním režimem.
- Podnítit vznik nových sociálních vazeb ve školském prostředí.
- Poznávat zázemí školy i její blízké okolí.
- Učit se pravidla společenského chování a přijat roli „předškoláka“ a spolužáka.
- Pracovat s přírodninami, které jsou charakteristické pro toto roční období.
- Zlepšovat sebeobsluhu a samostatnost při osobní hygieně, oblékání a stolování.
- Vnímat změny v přírodě všemi smysly.
- Podporovat společensky žádoucí chování vůči lidem i přírodě.
- Spolupracovat při péči o zahradu a ovocný sad.
- Vytvářet pozitivní atmosféru při společenských akcích s rodinou.
- Oslavit svátky a tradice, které se váží k podzimnímu období.
- Zapojovat děti do přípravy areálu (zvířat a rostlin) na zimu.
- Společně vyrobit třídní adventní věnec.
- Zážitkovou pedagogikou zprostředkovat proces zpracovávání jablek.
- Projížďka na koních a ponících ke příležitosti dne sv. Martina.

5.2 Zima

5.2.1. Vzdělávací nabídka

Prosinec – Envíček vypráví vánoční příběhy.

- Seznamujeme se s tradicemi Vánoc a prožíváním zvyků.
- Zdobíme živý třídní vánoční stromeček a vytváříme ozdoby z přírodnin.
- Chystáme štědrovečerní hostiny pro zvířátka v lese a v areálu Envik.
- Rozvíjíme pocit sounáležitosti, upozorňujeme na důležitost rodiny a umění zapojit se do prožitků radosti s ostatními členy rodiny.
- Mikulášská oslava (kdo, je to sv. Mikuláš a proč dětem nosí dárky?).
- Bavíme se o významu „dobra“ a „zla“ a kladných a záporných lidských vlastnostech.
- Upevňujeme vděčnost za hračky, se kterými bychom měli zacházet šetrně.
- Vytváříme betlém v lese. Námětové hry na Ježíška.
- Radostné prožívání společných oslav, aktivní zapojení dětí do událostí vánoční atmosféry.

Leden – Šťastný nový rok s Envíčkem

- Narodil se nový rok, slavíme výročí narození nového života. Dáváme si novoroční předsevzetí.
- Pojmenování charakteristických rysů zimní přírody (pokusy se sněhem a ledem).
- Sáňkujeme, bobujeme a vytváříme školní sněhuláky.
- Poznáváme lidské tělo (kosti, vnitřní orgány a funkce imunitního systému).
- Pracujeme všemi lidskými smysly (hmat, čich, chuť a zrak).
- Hrajeme si na lékaře a učíme se pečovat o své zdraví.
- Jak jsme přišli na svět – význam rodiny.
- Domov – bezpečný přístav pro děti i zvířátka - mamčin náruč, útulný pelíšek.
- Učíme se poznávat důležitost rolí v rodině (matka, otec, prarodiče).

Únor – Pozor, ať nám Envíček nezmrzne

- Zaměřujeme se na prevenci úrazů a negativních vlivů z vnějšího světa (pravidla chování při kontaktu s cizí osobou, první pomoc, ...).
- Upevňujeme základy společenského chování a stolování. Vytváříme povědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Jdeme a návštěvu do základní školy.
- Envíček nám čte knížky – podporujeme děti k dětské literatuře, vytváříme vlastní knihu a bavíme se o tom, jak o knihy pečovat.
- Přijímáme roli předškoláka - upevňujeme pozitivní vztah k plnění úkolů a zodpovědnému chování, rozlišujeme aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod a upozornit na ně.
- Užíváme si karneval ve škole. Podílíme se na tvorbě kostýmů.
- Poznáváme lidské vlastnosti, nálady a způsoby neverbální komunikace.
- Společně prožíváme nové zážitky a podněty. Vedeme děti k projevení, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.).

5.2.2. Cíle vzdělávacího bloku Zima

- Radostně prožívat adventní čas při plnění úkolů z třídního kalendáře.
- Realizovat dobrý skutek (úklid odpadků v přírodě).
- Společně s rodiči a sourozenci oslavit den sv. Mikuláše čertovskou stezkou plnou úkolů.
- Rozvíjet pocit sounáležitosti a význam rodiny.
- Vytvořit školní betlém z přírodnin.
- Navštívit místní vánoční trhy.

- Pomáhat rodičům při přípravě vánoční atmosféry.
- Oslavit příchod nového roku a vysvětlení významu „předsevzetí“.
- Naučit se pečovat o své zdraví a zvýšit prevenci úrazů a nemoci dětí.
- Stimulovat lidské smysly pomocí multisenzorických her.
- Získat informace o tom, jak na svět přichází člověk.
- Podporovat zájem o literaturu.
- Seznámit děti s rozmanitostí lidské povahy (nálady, neverbální komunikace, motivy chování aj.).
- Podpořit estetické cítění při tvorbě karnevalového kostýmu.
- Navštívit základní školu a představit povinnosti a práva školáka.

5.3 Jaro

5.3.1. Vzdělávací nabídka

Březen – Envíček nám ukazuje, jak se klube jaro

- Probouzení přírody, co se klube z vajíčka, proces klíčení, vliv tepla a slunce v přírodě.
- Hledáme jarní rostliny a učíme se je poznávat. Posilujeme dětskou zvědavost, zájem a radost z nových poznatků.
- Chodíme za slepičkami a sbíráme jejich vajíčka, které zdobíme kraslicemi.
- Řemesla a povolání – co dělá maminka, tatínek, děda, babi?
- Mláďata a jejich zvířecí rodina. Jak o ně pečují a kde?
- Seznamujeme se s lidovými tradicemi, říkadly a zvyky – Velikonoc.
- Výsadba rostlin v areálu LMŠ.

Duben – Naše planeta Země - vesmír, světadíly

- Seznamujeme se se světem lidí z různých koutů světa (povědomí o jejich kultuře, způsobu života, zvycích).
- Cestujeme po mapě (světadíly, oceány, moře, pouště, velehory, ...).
- Lidé, zvířata a podnebí v zahraničí.
- Jaké existují jazyky a způsoby komunikace mezi lidmi?
- Historie České republiky (Staré pověsti české, tradice a zvyky).
- Předškolní děti se učí zavazovat tkaničky a poznávat hodiny.

Květen – Rostliny, stromy, Dopravní výchova

- Učíme se dopravní prostředky (jejich funkce, využití, způsob pohybu).
- Role cyklisty, chodce a řidiče během cestování.
- Vedeme děti k bezpečnému chování na cestách a učíme základní pravidla silničního provozu.
- Seznamujeme se se základními dopravními značkami (STOP, slepá ulice, dej přednost v jízdě, zákaz vjezdu).
- Prozkoumáváme kvetoucí přírodu kolem nás.
- Poznáváme stromy podle květů, listů a kmene.
- Vytváříme školní herbář z oblíbených rostlin v areálu LMŠ.
- Chystáme přáníčka a vystoupení ke dni matek.

5.3.2. Cíle vzdělávacího bloku Jaro

- Podporovat zájem o probouzející přírodu.
- Podílet se na péči o zahradu po zimě.
- Zasadit nové rostliny a pozorovat proces klíčení.
- Naučit se názvy mláďat hospodářských i domácích zvířat.
- Navštívit hospodářství a zapojit se do jednoduchých prací.
- Pracovat s atlasem světa a mapou České republiky.
- Zprostředkovat historii České republiky zábavnou formou.
- Naučit děti základní pravidla pro účast v silničním provozu z pozice chodce a cyklisty.
- Poznat základní listnaté stromy a jarní rostliny.
- Vytvořit společenskou akci pro maminky k příležitosti jejich svátku.
- Podnítit zájem o Vesmír a Sluneční soustavu.
- Vysvětlit základní fyzikální principy (gravitace, pohyb, ...).
- Podpořit badání a objevování naší planety.

5.4 Léto

5.4.1. Vzdělávací nabídka

Červen – Život ve městě a na vesnici

- Povídáme si o rozdílu mezi domácím a hospodářským zvířetem (kde žijí, jejich význam, užitek aj.).
- Kde žijeme a jaké obydlí známe (rodinné, panelové, cihlové domy, chaty, výškové budovy a další).
- Kdo pečuje o farmu, zahradu, pole, ...
- Hledáme společné i rozdílné znaky mezi životem na vesnici, a nebo ve městě
- Zkoumáme vlastní rodokmen a povídáme si o rodinné historii.
- Jaký je původ českého národa a jaké národnosti jsou blízké Česku.
- Slavíme den dětí. Připravujeme zábavný program pro děti.
- Rozloučení s předškolními dětmi (akce pro rodiče a další rodinné příslušníky).
- Opakujeme oblíbené hry, básně, říkadla atd.
- Doplnujeme vědomosti z oblastí zájmu dětí.
- Školní výlet do okolí s rodinnými příslušníky.

Červenec – Srpen - Sporty a pohybové aktivity venku, Hurá do školy

5.4.2. Cíle vzdělávacího bloku Léto

- Rekapitulace uplynulého školního roku a opakování oblíbených činností a aktivit.
- Intenzivní příprava předškolních dětí pro nástup na základní školu.
- Získávat nové poznatky o místě svého bydliště.
- Podporovat zájem a prohlubovat vědomosti na základě individuálních požadavků dětí.
- Hledat rozdíly ve způsobu bydlení lidí v ČR i zahraničí.
- Vypravit se na školní výlet s pedagogy i rodiči.
- Dbát na prevenci úrazu během letních prázdnin.
- Společný úklid zázemí a třídění hraček.

6. Evaluace

6.1. Evaluace dětí

Evaluace dětí probíhá zejména na základě pozorování. Každé dítě má své osobní portfolio, které obsahuje záznamy o:

Sociálním chování - adaptace na pobyt v LMS, vztah k učitelce, vztah k ostatním dětem a vztah ostatních dětí k dítěti.

Emocionální projevy

Návyky a dovednosti v sebeobsluze - hygiena, oblékání a stolování.

Práceschopnost - schopnost zaujetí, soustředění, vytrvalost při hraní a běžných činnostech, motivace a schopnost soustředění při strukturovaných (úkolových) činnostech a samostatnost při plnění úkolů.

Motorika - hrubá motorika, jemná motorika a grafomotorika.

Lateralita

Poznávací schopnosti - zrakové vnímání, sluchové vnímání, vnímání času, prostoru a základní matematické představy.

Řeč - perceptivní složka, expresivní složka, vyjadřování, tvoření vět, výslovnost, sociální užití řeči a jiné projevy narušené komunikační schopnosti.

Závěry pozorování jsou rodičům sdělovány zásadně ústně během předávání dítěte rodičům (důležité události dne) nebo během individuálních konzultací s rodiči, na které je vyhrazen zvláštní časový úsek.

6.2. Evaluace pedagogů

Evaluace pedagogů probíhá průběžně ústní formou. Dále na kolektivních schůzkách a při individuálních konzultacích. Pedagogové si vedou plány integrovaných bloků, dílčí přípravy, přispívají návrhy vhodných aktivit, včetně vlastní reflexe a návrhů na zlepšení.

6.3. Evaluace školy

- porady
- zpětná vazba od rodičů – komunitní kruh, ústní rozhovor, dotazníky, naplněnost a zájem